

Katarzyna Czarnecka, J. Andrzejewski, Z. Nowakowski

Oblin, gm. Maciejowice, woj.
siedleckie, st. 5

Informator Archeologiczny : badania 22, 80-81

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**Nowy Łowicz,
gm. Kalisz Pomorski,
woj. kozalińskie,
st. 2**

Muzeum Okręgowe w Koszalinie

Badania prowadziła mgr mgr Krystyna Hahula (autorka sprawozdania) i Ignacy Skrzypek. Finansowało Muzeum Okręgowe w Koszalinie. Pierwszy sezon badań. Cmentarzisko kurhanowe kultury wielbarskiej.

Stanowisko położone jest w obrębie oddziału leśnego nr 637, na szczycie garbu morenowego (Góra Grzęda), najwyższej terasy starej Drawy. Celem badań było rozpoznanie stanowiska oraz uzyskanie materiału potwierdzającego jego datowanie oparte na wynikach badań amatorskich. W 1981 r. rozkopano 3 kurhany (MNS t. 226), w jednym (kurhan I) odkrywając grób popielnicowo - jamowy z fazy B2/C1, z ostrogami gr. I wg K. Godłowskiego i naczyniami gr. VI B i IX A wg R. Schindlera.

Kurhany, w ilości wstępnie określonej na 86, tworzą pasmo rozciągające się po linii NE-SW na przestrzeni ok. 2 ha. Do badań wytypowano 4 kurhany z centralnej partii cmentarzyska.

Kurhan 1 - nasyp ziemny nakrywał grób szkieletowy z fazy B2/C1, wyposażony m. in. w zapinki: brązowe ze srebrnymi nakładkami A V 132, brązowe A V 128, srebrne paciorki dwustożkowate i klamerkę esowatą typu B wg A. v. Mullera oraz szpilę szydełkową, igłę, sprzączkę dwudzielną półkolistą z okuciem.

Kurhan 2 - ziemny, faza B2/C1, koniec grób popielnicowo-jamowy m. in. z zapinkami będącymi połączeniem typów A II 41 (główka i kabłak) i A V 95 (nóżka), końcówką pasa zbliżoną do typu J II 1 wg K. Raddatza, fr. sprzączki jednodzielnej półkolistej i okuciem prostokątnym, naczyniem gr. II (popielnica) i dwoma przepalonymi naczyniami.

Kurhan 3 - ziemny, budowany w dwóch etapach; pierwotny nasyp usypany dla dwóch grobów szkieletowych:

Grób 2 - koblecy pochówek w kłodzie, zachowanej najlepiej w partii tułowia, wyposażony m. in. w 3 zapinki (A VI 88, A V s. 8), kłocę z 9 paciorków szklanych, srebrnej klamerki typu B i złotego wisiora gruszkowatego typu III wg A. v. Mullera, naczynie grupy X b B;

Grób 3 - pochówek dziecka, zachowane zęby przy zapince brązowej ze srebrną nakładką na kabłaku A V 149.

Na strople pierwotnego nasypu, w jego centrum, złożone dwa pochówki ciałopalne nakryte kolejną warstwą ziemi (średnica drugiego nasypu 18 m, wysokość całości 1,3 m):

Grób 1 a - kości ciałopalne mężczyzny m. in. ze stopioną zapinką A V s. 8, przepalonymi naczyniami gr. V i XII A (?);

Grób 1 b - pochówek kobiecy (nakryty kamieniem) m. in. z zapinkami: brązową A V 148 i ze srebrnymi druczkami A IV 88 oraz z lekko zniekształconymi naczyniami gr. X b A i X b B.

Zarówno pierwotne groby szkieletowe, jak i złożone w drugim etapie budowy kurhanu pochówki ciałopalne pochodzą z jednej podfazy - B2c.

Kurhan 23 - jedyny z widocznymi przed badaniami kamieniami z wieńca; wieńca o średnicy wewnętrznej ok. 6 m, otwarty od północno-zachodniej, kilkuwarstwowy od strony wschodniej, dalej pojedynczy, otaczał ziemny nasyp.

Badania tego kurhanu nie zostały zakończone, dotąd zanotowano występowanie dwóch obiektów (obiekt nr 2 - jama ze ściankami starannie wyłożonymi muszlami, o nie ustalonej jeszcze chronologii).

W nasypach wszystkich kurhanów odkryto materiał z okresów wcześniejszych (liściaki Lyngby, ceramika "leśna", postsznurowa i z horyzontu łużycko - pomorskiego).

Materiały znajdują się w Muzeum Okręgowym w Koszalinie.

Badania będą kontynuowane.

**Oblin, gm. Maciejowice,
woj. siedleckie,
st. 5**

**Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie**

Badania prowadziła dr Katarzyna Czarnecka przy współudziale mgr mgr J. Andrzejewskiego i Z. Nowakowskiego. Trzeci sezon badań. Cmentarzisko kultury przeworskiej z młodszego okresu przedrzymskiego i wczesnego okresu wpływów rzymskich.

Przebadano 650 m² odkrywając 61 grobów ciałopalnych, w tym 29 popielnicowych i 32 jamowe.

Najstarsze groby pochodzą z fazy A2 młodszego okresu przedrzymskiego, najmłodsze ze schyłku fazy B2. Z fazy A2 pochodzi dobrze zachowana żelazna klamra zawiasowa zdobiona ornamentem delikatnie rytych "wileczych zębów" (grób 101) oraz zapinka o konstrukcji środkowolatańskiej (grób 88). Z fazy A3 pochodzą zapinki odmiany M (grób 84, 93, 95), liczne groty.

szydła, noże, przeszłiki oraz duże okucie taśmowate z blachy żelaznej zdobionej wytłaczanym ornamentem (grób 71) oraz znaleziona luźno ostroga żelazna.

Z fazy B1 pochodzi zapinka trąbkowata odmiany I (wg T. Liány) (grób 97), fragment zapinki A 88 znaleziony luźno, umbo typu J 6 i łmacz z profilowanymi płytkami (grób 85).

Z fazy B2 pochodzi najwięcej grobów, w których znaleziono m. in. 2 brązowe zapinki pochodne od silnie profilowanych (grób 103), żelazna zapinka z tulejką na sprężynkę zdobioną filigranem i ze srebrną inkrustacją na grzebieniu i guzku na nóżce (grób 90), z tego grobu pochodzi również sprzączka z kołcem przedłużonym w skuwkę, żelazna zapinka A V, 11 odmiany Leonów (grób 126). W grobie 96 znaleziono fragment szpilki brązowej z profilowaną główką zdobioną perełkowanym drutem, a w grobie 121 piękną szpilę kościaną z profilowaną główką. Znaleziono liczne sprzączki, między innymi sprzączkę z rozwidlonym kołcem w grobie 98. Dość często wystąpiły okucia szkatulek i klucze, stopy paciorków szklanych. Jednocześnie w grobie 107 z dwoma nitami żelaznymi znaleziono w grobie 107.

Z broni najczęściej wystąpiły groty: dość liczne są również ostrogi, w tym "Knebelreiter-sporn" pojawiły się w grobie 72, 83 i 107. Luźno znaleziono małą ostrogę krzesłowatą ze srebrną inkrustacją. Najciekawszym znaleziskiem jest komplet narzędzi - 3 punce i wiertło żelazne (grób 107) oraz popielnica z zoomorficznym uchem (grób 126).

Materiały z badań złożono w PMA.

Badania będą kontynuowane.

Odry, gm. Czernik,
woj. bydgoskie,
st. I

Uniwersytet Łódzki
Katedra Archeologii

Badania prowadził dr dr Elżbieta Grzelakowska i Tadeusz Grabarczyk (autor sprawozdania). Finansował Uniwersytet Łódzki i WKZ w Bydgoszczy. Dwudziesty trzeci sezon badań. Cmentarzysko płaskie i kurhanowe kultury wielbarskiej.

Zbadano obszar 140 m² w południowej części stanowiska. Odkryto 3 groby szkieletowe (nr 547-549), z których tylko jeden zawierał wyposażenie, które pozwala datować je na okres późnorzymski.

Dokumentacja i materiały znajdują się w Katedrze Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego oraz w Blurze Badań i Dokumentacji Zabytków w Bydgoszczy.

Badania będą kontynuowane.

Opalenie, gm. Gniew,
woj. gdańskie,
st. I

Muzeum Archeologiczne w Gdańsku

Badania prowadził mgr mgr Małgorzata Tuszyńska i Mirosław Pietrzak przy współpracy dr Franciszka Rożnowskiego (Katedra Biologii WSP w Słupsku). Finansował WKZ w Gdańsku. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko płaskie kultury wielbarskiej z wczesnego okresu wpływów rzymskich.

Stanowisko położone jest po północnej stronie drogi prowadzącej do Kwidzyna, do przystanku promowej na Wiśle, około 200 m na północny wschód od kościoła w Opaleniu, w sąsiedztwie zabudowań Władysławy Mlewskiej.

W 1965 r. i w 1971 r. miały tu miejsce przypadkowe odkrycia grobów szkieletowych, zaś w 1976 r. przeprowadzono krótkotrwałe badania sondażowe nie odkrywając żadnych obiektów grobowych (Informator Archeologiczny 1976, s. 149-150).

Obecne badania ratownicze podjęto w następstwie odkrycia 3 grobów szkieletowych podczas wybierania żwiru.

Przebadano obszar ok. 60 m² odsłaniając, łącznie z 3 uprzednio odkrytymi, 19 grobów, w tym 17 szkieletowych, 1 ciało palny, jamowy oraz jeden zniszczony kultury wschodniopomorskiej.

W związku z usytuowaniem cmentarzyska na stoku nielicznego wyniesienia, większość obiektów była uszkodzona przez orkę i wody deszczowe.

W kilku grobach szkieletowych stwierdzono ślady spalenizny, z reguły na obrzeżu wykopów, na dłuższych bokach, z jednej lub z obu stron kości szkieletów, poza trzema, zachowały się słabo. 8 grobów pochodzi z fazy B1 starszego okresu wpływów rzymskich (zapinki oczkowate A.III. 45, 46, 50-52). Z fazy B2a pochodzi 1 pochówek, zaś 3 ogólnie z fazy B2.

Na uwagę zasługują żelazne brzytwy, nożyce, noże oraz ostrogi krzesłkowate - 2 brązowe i jedna żelazna.

Materiały znajdują się w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.

Przewiduje się kontynuację badań.